



ПОСТАНОВЛЕНИЕ

28.12.2020

Балык Бистәсе штп.

КАРАР

№ 294пи

"2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү" муниципаль программасын раслау турында

Районда иҗтимагый һәм икътисады тотрыклылыкны тәэмин итүче патриотик тәрбия системасын үстерү һәм модернизацияләү, балаларда һәм яшьләрдә гражданлык тәңгәллеген, югары патриотик аң, Ватанга тугрылык, конституцион бурычларны үтәүгә әзерлек, толерантлык, этникара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр культурасын формалаштыру максатыннан, **КАРАР БИРӘМ:**

1. «2021-2025 елларга балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район программасын расларга (алга таба-Программа).

2. Программаның заказчысы – координаторы итеп "ТР Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге" муниципаль казна учреждениесен билгеләргә.

3. Балык Бистәсе муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына ел саен чираттагы финанс елына Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы бюджетын формалаштырганда мөмкинлекләренә исәпкә алып һәм шушы максатларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы бюджетыннан жибәрелә торган акчалар чикләрендә Программаның чараларын гамәлгә ашыруга акча бирүне тәкъдим итәргә.

4. Әлеге карарны <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге "Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы"нда һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында игълан итәргә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары А.К. Вафинага йөкләргә.

Житәкче



Р.Л. Исланов

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе  
муниципаль районы Башкарма  
комитетының 2020 елның 28 декабрендәге  
294пи номерлы карары белән расланган

**"2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы  
балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү" муниципаль программасы**

**Программа паспорты**

Программа исеме	"2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү" муниципаль программасы
Основания для разработки программы	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары 17.03.2011 № 204
Программаның муниципаль заказчысы	"Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге" муниципаль казна учреждениесе
Программаны төп эшләүче	"Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге" муниципаль казна учреждениесе
Программаны башкаручылар	"ТР Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге" муниципаль казна учреждениесе; "Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге" муниципаль казна учреждениесе; Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының социаль-мәдәни өлкә бүлеге " муниципаль казна учреждениесе; Россия Эчке эшләр министрлыгының Балык Бистәсе районы буенча бүлеге (киләшү буенча); Балык Бистәсе районы "Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге" дәүләт казна учреждениесе (киләшү буенча); Балык Бистәсе РОСТО (ДОСААФ) автоматкәбе (киләшү буенча); Татарстан Республикасы Хәрби комиссариатының Балык Бистәсе районы буенча бүлеге (киләшү буенча); "Балык Бистәсе үзәк район хастаханәсе" дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе; Балык Бистәсе муниципаль районының "Форпост" жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формированиеләре үзәге" муниципаль бюджет учреждениесе; «Авыл офыклары» ("Сельские горизонты") газетасы редакциясе (киләшү буенча); Балык Бистәсе муниципаль районы составына керүче жирлекләрнең башкарма комитетлары (киләшү буенча); Балык Бистәсе муниципаль районының "Спорт мәктәбе" муниципаль бюджет учреждениесе; Балык Бистәсе муниципаль районы "Балалар

	сәламәтләндрерү, белем бирү (профиль) үзәге” муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениясе; Балык Бистәсе муниципаль районының "Дельфин" спорт-сәламәтләндрерү комплексы муниципаль бюджет учрежденияесе.
Программаның максатлары	Районда һәм республикада ижтимагый һәм икътисадый тотрыклылыкны тәэмин итә торган патриотик тәрбия системасын үстерү һәм камилләштерү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы балаларында һәм яшьләрендә патриотик аң, Ватанга тугрылык, конституциячел бурычларны үтәүгә эзерлек, толерантлык, этникара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр культурасын формалаштыру.
Программаның бурычлары	Яшьләр сәясәтенең бер юнәлеше буларак патриотик тәрбия өлкәсендә вәкаләтләрне һәм жаваплылыкны бүлү системасын үстерү аша ведомствоара хезмәттәшлек моделен булдыру; рухи-әхлакый тәрбия бирү, яшьләргә гражданлык һәм патриотик рухта тәрбияләү, шәхеснең һәрьяклап үсеше өчен шартлар формалаштыру; тәрбия технологияләрен камилләштерү; балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү өлкәсендә эшчәнлек алып баручы төрле ижтимагый оешмалар һәм берләшмәләр эшчәнлегенә ярдәм итү; мәктәптә гражданлык-патриотик тәрбия бирү системасын булдыруны дәвам итү; укучыларга гражданлык-патриотик тәрбия бирү алымнарын һәм ысулларын үстерү; патриотик тәрбия белән шөгыйльләнүче яшьләр учреждениеләрен, өстәмә белем бирү учреждениеләрен үстерү һәм модернизацияләү; районның инновацион үсешен тәэмин итү өчен патриотик тәрбия бирүнең оештыру-методик базасын үстерү; патриотик тәрбия буенча белгечләр эзерләү һәм яңадан эзерләү; районның тарихи кыйммәтләре һәм Россия икътисадын, мәдәниятен, сәнгәтен үстерүдә тоткан роле, үз халкы өчен горурлык хисен саклап калуда район яшьләренең патриотик хисләрен һәм аңын формалаштыру; ижтимагый оешмаларны (берләшмәләргә), белем бирү оешмаларын, хезмәт коллективларын патриотик тәрбия бирүдә катнашуга жәлеп итү; белем бирү оешмаларында патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын күтәрү; дәүләтнең төп рухи нигезе буларак, патриотизмны алга таба үстерү максатыннан, фәнни нигезләнгән, оештыру һәм пропаганда эшчәнлеген алып бару.
Программаны тормышка ашыру сроклары	2021-2025 еллар.
Программаны тормышка ашыруның төп юнәлешләре	Программа чаралары түбәндәге юнәлешләр буенча системалаштырыла: - патриотик тәрбия процессын камилләштерү; - гражданның хәрби хезмәткә эзерләү;

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- патриотик тәрбиянең фәнни-теоретик һәм методик нигезләрен үстерү;</li> <li>- яшьләргә патриотик тәрбияләү мәнфәгатьләрендә ижтимагый оешмалар (берләшмәләр) эшчәнлеген координацияләү;</li> <li>- патриотик тәрбия өлкәсендә мәгълүмати тәэмин итү;</li> <li>- патриотик тәрбиядә Россия, Татарстан Республикасының дәүләт символларын һәм Балык Бистәсе муниципаль районы символларын куллану;</li> <li>- гражданлык-патриотик тәрбия бирү буенча эшнәң өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;</li> <li>- гражданлык-патриотик тәрбия бирүне баепу;</li> <li>- уку дисциплиналары курсларында гражданлык-патриотик юнәлешне көчәйтү;</li> <li>- гражданлык-патриотик тәрбиянең методик нигезләрен үстерү;</li> <li>- Ватан патриоты шәхесен формалаштыру һәм үстерү проблемалары буенча методик рекомендацияләр эшләү;</li> <li>- гражданлык-патриотик тәрбия бирү өлкәсендә алдынгы тәҗрибәне өйрәнү һәм гомумиләштерү, аны мәктәпләр эше практикасына кертеү;</li> <li>- укучылар гаиләләрендә гражданлык-патриотик тәрбиядә актив катнашуның формаларын үстерү</li> </ul>
<p>Программаны тормышка ашырудан көтелгән нәтиҗәләр</p>	<p>Программаны тормышка ашыру нәтиҗәләгә гомумиләштерелгән баяләү күрсәткечләре сыйфатында чыгыш ясый торган объектив критерийлар системасын куллануга нигезләнгән. Алар әхлакый - рухи һәм сан параметрлары белән тәкъдим ителгән.</p> <p>Рухи параметрлар:</p> <p>укучыларның толерантлыгын арттыру, Татарстан, Россия Федерациясе халыкларының бердәмлеген һәм дуслыгын ныгыту;</p> <p>укучыларның гражданлык һәм патриотик бурычларын үтәүгә әзерлек дәрәжәсе һәм омтылышы, аларның ижтимагый һәм шәхси мәнфәгатьләрен яраштыру сәләте һәм теләге, алар тарафыннан Ватанның чәчәк атуы эшенә кертелә торган реаль өлеш;</p> <p>үз Ватанның өчен мөхәббәт һәм горурлык хисе тәрбияләү;</p> <p>үз илеңнең горур-гадәтләренә сакчыл караш тәрбияләү.</p> <p>Сан параметрлары :</p> <p>патриотик юнәлештәге күргәзмәләр;</p> <p>патриотик клублар һәм берләшмәләр эшчәнлегә белән шөгылләнүче укучылар;</p> <p>патриотик тематика буенча үткәрелгән фестивальләр һәм конкурслар;</p> <p>хәрби-спорт уеннары үткәрү;</p> <p>үткәрелгән фәнни-гамәли конференцияләр;</p> <p>хәрби каберлекләргә эзләү, төзекләндерү эшләре, Бөек Ватан сугышына бәйле урыннарына походлар оештыру;</p> <p>сугыш һәм хезмәт ветераннарына шефлык эше алып бару;</p> <p>Балык Бистәсе муниципаль районында патриотик тәрбия бирүнең гражданин һәм патриотның социаль-актив шәхесен формалаштыру буенча дәүләт һәм ижтимагый</p>

	институтларның тырышлыгын берләштерергә сәләтле нәтиҗәле системасын алга таба үстерү.														
Программаны тормышка ашыруга контроль системасы	Әлеге программада катнашучылар Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетына хисап тоталар. «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге», "Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге" муниципаль казна учреждениесе Программа чараларын тормышка ашыруны планлаштыру, узара хезмәттәшлек, координацияләү һәм тикшереп торуну оештыралар.														
Программаны финанслау чыганаclarы	<p>Жирле бюджет (агымдагы финанслау), спонсорлык чаралары һәм башка бюджеттан тыш чыганаclar.</p> <p>Программаны финанслауның гомуми күләме 2919,5 мең сум тәшкит итә, шул исәптән жирле бюджет акчалары исәбенән-2 919,5 мең сум (мең сум)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>еллар</th> <th>Балык Бистәсе муниципаль районы жирле бюджет акчалары (ЖБ (агымдагы финанслау))</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>537,0</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>556,0</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>579,0</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>587,5</td> </tr> <tr> <td>2025</td> <td>660,0</td> </tr> <tr> <td>Всего:</td> <td>2 919,5</td> </tr> </tbody> </table> <p>Искәрмә: финанслау күләме фаразланган характерда һәм жирле бюджет мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.</p>	еллар	Балык Бистәсе муниципаль районы жирле бюджет акчалары (ЖБ (агымдагы финанслау))	2021	537,0	2022	556,0	2023	579,0	2024	587,5	2025	660,0	Всего:	2 919,5
еллар	Балык Бистәсе муниципаль районы жирле бюджет акчалары (ЖБ (агымдагы финанслау))														
2021	537,0														
2022	556,0														
2023	579,0														
2024	587,5														
2025	660,0														
Всего:	2 919,5														

## I. Программаны тормышка ашыру сферасының гомуми характеристикасы, шул исәптән программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Программа Балык Бистәсе муниципаль районы балаларына, яшүсмерләренә һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү системасының эчтәлеген алга таба да төп үсеш юлларын билгели жәмгыятьнең рухи-әхлакый бердәмлегенә төп нигезе буларак гражданның патриотик аңын формалаштыруга юнәлдерелгән.

Программа патриотик тәрбия өлкәсендә төп бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән хокукый, оештыру һәм методик чаралар комплексыннан гыйбарәт.

Программа патриотик тәрбия проблемаларының киң спектрын хәл итүдә муниципаль структуралар һәм ижтимагый оешмалар һәм берләшмәләрнең уртақ эшчәнлеген күз алдында тота һәм алга таба да аңа динамика бирергә бурычлы. Сугыш ветераннары һәм тыл хезмәтчәннәре турында кайгырту сүздә түгел, ә чынлыкта булырга тиеш.

Хәрби Көчләр сафына чакырылыш уңышлы үткәрелә, яшүсмерләр армиядә хезмәт итүгә яхшырак әзерләнгән. Районда «Армиягә чакырылучылар көне»традицион рәвештә үткәрелә. Хәрби-спорт уеннары, жыр һәм сафта йөрү парадлары даими уздырыла. Эзтабарлар отрядлары аеруча тантаналы рәвештә Хәтер Маршы, Кар десанты, велоузышлар, экспедицияләр үткәреләр.

Патриотик тәрбияне алга таба камилләштерү, тәжрибә туплау максатыннан , Хәтер, Дан , Батырлык дәресләренә методик кулланмалар, мастер-класслар эшләнелә.

Патриотик тәрбия буенча фестивальләр, конференцияләр, слет-конкурслар үткәрү балаларыбызның бу вакыйгаларга, халыкның батырлыкларына карата хисләрән һәм мәнфәгатьләрән чагылдыра. «Авыл офыклары» район газетасында сугыш ветераннары һәм тыл хезмәтчәннәренең батырлыкларын яктырту буенча аерым сәхифә эшләнә.

Яшьләрнең соңгы елларда сайлау кампанияләрендә актив катнашуын да билгеләп үтәргә кирәк. Актив тормыш позициясе һәм бу мөһим вакыйга өчен шәхси җаваплылык хисе участок сайлау комиссияләре эшендә актив катнашкан яшь гражданның характерлы.

Жирле үзидарә муниципаль органнарының район яшьләре арасында физик культура, спорт өлкәсендә эшнә оештыру буенча эшчәнлегә даими рәвештә активлаша.

Шул ук вакытта патриотик тәрбия системасының нәтиҗәле эшләве өчен барысы да эшләнмәгән әле. Әхлакылык, гражданлык һәм патриотизм тулы мәгънәсендә җәмгыятьне берләштерүче нигезгә әверелмәде әле. Күп очракта ата-аналар, гаилә, коллектив, җәмгыять, Ватан алдында җаваплылык һәм бурыч хисе югалган. Болар барысы да патриотик тәрбиянең югары рухи-әхлакый принципларны һәм гражданлык җаваплылыгын, үз Ватаныңа мөхәббәт һәм тугрылык, җәмгыятькә һәм дәүләткә лаеклы һәм фидакарь хезмәт итүгә әзерлекне, район үсеше планнарын тормышка ашыруда актив катнашуны тәрбиялүгә юнәлдерелгән программалы методлар белән бөтен комплекс проблемаларын хәл итүгә юнәлдерелгән эшнә дәвам итү кирәклегенә турында сөйли.

Хәзерге вакытта эшнә алга таба камилләштерү, түбәндәгеләргә юнәлдерелгән чаралар үткәрү зарурлыгы туды:

- югары рухи-әхлакый принциплар һәм гражданлык җаваплылыгын, үз ватаныңа мөхәббәт һәм тугрылык, җәмгыятькә һәм дәүләткә лаеклы һәм фидакарь хезмәт итүгә әзерлек тәрбиялү, районның үсеш планнарын тормышка ашыруда актив катнашу;

- мәдәни-тарихи кыйммәتلәр нигезендә, яшьләрдә патриотик хис һәм аң формалаштыру;

- Ватаныбызның күп гасырлык тарихын, Россиянең дөнья тарихында тоткан урынын һәм ролен, илнең бәйсезлегенә һәм мөстәкыйльлегенә өчен көрәшкән төрле буыннарның героик үткән өйрәнү;

- конституцион, гражданлык һәм хәрби бурычны тирәнтен аңлавы формалаштыру, югары культура һәм белемлеккә үстерү;

- Ватанга лаеклы хезмәт итүгә әзер булу идеясын аңлау;

- үз-үзеңне тоту, фидакарьлек, җаваплылык һәм коллективизмның югары әхлакы, профессиональ-этик нормаларын формалаштыру, хезмәткә хөрмәт һәм намуслы мөнәсәбәт тәрбиялү;

- яшүсмерләр һәм яшьләрнең сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, наркомания, эчкечлек, хокук бозуларны һәм күзәтүсезлеккә профилактикалау, яшьләрнең сәламәтлеген яхшырту.

Әлеге программаны тормышка ашыру нәтиҗәле, ведомствоара хезмәттәшлеккә тәмин итәргә мөмкинлек һәм муниципаль районның үсеш килүче буынына патриотик тәрбия бирүдә уңай нәтиҗәләр бирчәк.

Болар барысы да патриотик тәрбиянең программалы методлар белән барлык проблемаларын хәл итүгә юнәлдерелгән эшнә дәвам итү һәм гамәлләрне координациялү кирәклегенә турында сөйли.

## **II. Программаның төп максаты, бурычлары, чаралары, аны тормышка ашырудан көтелгән соңгы нәтиҗәләрне тасвирлау**

Программаның төп максаты:

районда һәм республикада ижтимагый һәм икътисадый тотрыклылыкны тәмин итә торган патриотик тәрбия системасын алга таба үстерү һәм камилләштерү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы балаларында һәм яшьләрендә патриотик аң, Ватанга тугрылык, конституцион бурычларны үтәүгә әзерлек, толерантлык, этникара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр культурасын формалаштыру.

Әлеге максатларга ирешу өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- яшьләр сәясәтенең бер юнәлеше буларак патриотик тәрбия өлкәсендә вәкаләтләрне һәм җаваплылыкны бүлү системасын үстерү аша ведомствоара хезмәттәшлек моделен булдыру;
- рухи-әхлакый тәрбия бирү, яшьләрне гражданлык һәм патриотик рухта тәрбияләү, шәхеснең һәрьяклап үсеше өчен шартлар формалаштыру;
- тәрбия технологияләрен камилләштерү;
- балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү өлкәсендә эшчәнлек алып баручы төрле ижтимагый оешмалар һәм берләшмәләр эшчәнлегенә ярдәм итү;
- мәктәптә гражданлык-патриотик тәрбия бирү системасын булдыруны дәвам итү;
- укучыларга гражданлык-патриотик тәрбия бирү алымнарын һәм ысулларын үстерү;
- патриотик тәрбия белән шөгыйльләнүче яшьләр учреждениеләрен, өстәмә белем бирү учреждениеләрен үстерү һәм модернизацияләү;
- районның инновацион үсешен тәмин итү өчен патриотик тәрбия бирүнең оештыру-методик базасын үстерү;
- патриотик тәрбия буенча белгечләр әзерләү һәм яңадан әзерләү;
- районның тарихи кыйммәтләре һәм Россия икътисадын, мәданиятен, сәнгатен үстерүдә тоткан роле, үз халкы өчен горурлык хисен саклап калуда район яшьләренең патриотик хисләрен һәм аңын формалаштыру;
- ижтимагый оешмаларны (берләшмәләрне), белем бирү оешмаларын, хезмәт коллективларын патриотик тәрбия бирүдә катнашуга җәлеп итү;
- белем бирү оешмаларында патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын күтәрү;
- дәүләтнең төп рухи нигезе буларак, патриотизмны алга таба үстерү максатыннан, фәнни нигезләнгән, оештыру һәм пропаганда эшчәнлегенә алып бару.

Программаны тормышка ашыруның төп юнәлешләре

1) патриотик тәрбия процессын камилләштерү.

Патриотик тәрбия процессын камилләштерү буенча чаралар системасында түбәндәгеләр карала:

- яшьләргә патриотик тәрбия бирү буенча эшнең сыйфатын күтәрү;
- хәзерге этапта патриотик тәрбия бирү буенча эшнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;
- патриотик тәрбия эчтәлеген баету;
- Ватанны саклаганда һәлак булган сугышчылар истәлеген мәңгеләштерү;
- жәмгыятькә һәм дәүләткә лаеклы һәм фидакарь хезмәт итүгә, Ватанны саклау буенча бурычларны үтәүгә әзерлек тәрбияләү;
- патриотик тәрбия бирү өлкәсендә учреждение һәм оешмаларның үзара хезмәттәшлеген һәм координацияләүне тәмин итү;
- патриотик тәрбия процессы белән идарә итү системасын камилләштерү;
- патриотик тәрбия буенча тәрбия процессын контрольдә тоту.
- Патриотик тәрбия өлкәсендә белгечләр әзерләү системасын камилләштерү;
- Гражданнырны хәрби хезмәткә әзерләү буенча чаралар системасы тарафыннан түбәндәге чаралар күздә тотыла.:
- хәрби хезмәтнең абруен күтәрү;
- яшьләрне физик һәм психологик яктан әзерләү;
- спортның хәрби-гамәли, спорт-техник төрләрен популярлаштыру;
- хәрби хезмәткә чакырылучыларның белем дәрәжәсен күтәрү, алар тарафыннан хәрби-учет белгечлекләрен алу;
- гражданнырны хәрби хезмәт нигезләренә өйрәтү.

2) патриотик тәрбиянең фәнни-теоретик һәм методик нигезләрен үстерү.

Патриотик тәрбиянең фәнни-теоретик һәм методик нигезләрен үстерү буенча чаралар системасы белән күздә тотыла:

Балык Бистәсе муниципаль районында патриотик тәрбия бирү буенча методик үзәк төзү;

патриотик тәрбия өлкәсендә уку һәм махсус программалар һәм методикалар комплексын эшләү;

патриотик тәрбия өлкәсендә алдынгы тәҗрибәне өйрәнү һәм гомумиләштерү, аны патриотик эш практикасына кертү.

3) ижтимагый оешмалар (берләшмәләр) эшчәнлеген координацияләү.

Патриотик тәрбия мәнфәгатьләрендә ижтимагый оешмалар (берләшмәләр) эшчәнлеген координацияләү буенча чаралар системасы тарафыннан карала:

- патриотик тәрбия эшендә ижтимагый оешмаларның (берләшмәләрнең) һәм ижади берлекләренең катнашу өчен шартлар тудыру;

- РОСТОның патриотик тәрбия эшен активлаштыру, мәдәният учреждениеләре, ижтимагый оешмалар (берләшмәләр), ижат интеллигенциясе вәкилләренең хәрби-шефлык эшендә катнашуы, хәрби хезмәткәрләргә Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе һәм дөнья мәдәнияте байлыкларына жәлеп итүгә юнәлдерелгән хәрби-шефлык эшендә катнашуы;

- район халкының патриотик аңын формалаштыруга ижтимагый-тәрбия йогынтысының актив формаларын үстерү.

4) патриотик тәрбия өлкәсендә мәгълүмати тәэмин итү.

Патриотик тәрбия өлкәсендә мәгълүмати тәэмин итү буенча чаралар системасында карала:

массакуләм мәгълүмат чараларының патриотизмны пропагандалауда тагын да киңрәк катнашу өчен шартлар тудыру.

5) Россия һәм Татарстан Республикасының дәүләт символларын патриотик тәрбиядә куллану.

Россия һәм Татарстан Республикасының дәүләт символларын патриотик тәрбиядә куллануны регламентлаштыру максатларында карала:

патриотик тәрбия бирүдә Россия һәм Татарстан Республикасының дәүләт символларын куллану буенча кулланмалар, оештыру һәм методик рекомендацияләр бастырып чыгару;

Россия һәм Татарстан Республикасының дәүләт символларын кулланып гражданның патриотик тәрбияләү мәсьәләләре буенча район конкурслары, күргәзмәләр һәм экспозицияләр үткәру;

белем бирү оешмаларында Россия һәм Татарстан Республикасының дәүләт символикасын, дәүләт флагларын, гербларын һәм гимнларын рәсми куллану тәртибен өйрәнүне оештыру.

Программа чаралары исемлеге аңа Кушымтада тәкъдим ителгән.

### **III. Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү**

Программа чаралары жирле бюджет (агымдагы финанслау), спонсорлык чаралары һәм башка бюджеттан тыш чыганаclar хисабына тормышка ашырыла.

Программаны финанслауның гомуми күләме 2919,5 мең сум тәшкит итә, шул исәптән жирле бюджет акчалары исәбеннән-2 919,5 мең сум

(мең сум)

Ел	Балык Бистәсе муниципаль районы жирле бюджет акчалары (ЖБ) (агымдагы финанслау)
2021	537,0
2022	556,0
2023	579,0
2024	587,5
2025	660,0
Барлығы:	2 919,5



Искәрмә: финанслау күләме фаразланган характерда һәм жирле бюджет мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

Бюджеттан тыш чыганаclar ел саен төзелә торган шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә билгеләнәчәк.

#### **IV. Программаны тормышка ашыру механизмы**

Программаның муниципаль заказчысы - координаторы-«ТР Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге» муниципаль казна учреждениесе.

Программа чараларын тормышка ашыруда катнашалар:

«Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль казна учреждениесе, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге» муниципаль казна учреждениесе, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының социаль-мәдәни өлкә бүлеге» муниципаль казна учреждениесе, «Балык Бистәсе муниципаль районы «Форпост» яшьләр (студентлар) берләшмәләре үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе;

Россия Эчке эшләр министрлыгының Балык Бистәсе районы буенча бүлеге (килешү буенча), «Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге» дәүләт казна учреждениесе (килешү буенча), Балык Бистәсе районы РОСТО (ДОСААФ) авто мәктәбе (килешү буенча), Татарстан Республикасы Хәрби комиссариатының Балык Бистәсе районы буенча бүлеге (килешү буенча), «Балык Бистәсе үзәк район хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе (килешү буенча), шулай ук программага кушымтада санап үтелгән башка учреждениеләр һәм оешмалар (килешү буенча).

Программаны тормышка ашыру кысаларында башкаручылар тарафыннан түбәндәге функцияләрне башкару күздә тотыла:

патриотик тәрбия бирү программаларын (планнарын) эшләү һәм аларны гамәлгә ашыруны оештыру (программаны үтәү буенча конкрет эшләр, һәр чара буенча кирәкле чыгымнар һәм аларны финанслау чыганаclarы күрсәтелгән);

патриотик тәрбия буенча жирле координацион совет (яки комиссия, штаб) төзү.

Жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләре чикләрендә патриотик тәрбия процессын гамәлгә ашыралар, тулаем патриотик тәрбия системасының нәтижәле эшләвен тәэмин итү өчен үз көчләрен берләштерәләр.

#### **V. Программаны икътисади һәм социаль бәяләү нәтижәләре**

Патриотик тәрбия бирү эшенең нәтижәлелегенең мөһим шарты булып, гомумиләштерелгән бәяләү күрсәткечләре нигезендә аның торышын даими анализлау тора.

Бу күрсәткечләр тулаем патриотик тәрбиянең торышын гына түгел, ә бу эшнең аерым якларын да билгеләргә мөмкинлек бирә.

Программаны тормышка ашырудан көтелгән нәтижәләр

Үсеп килүче буында югары гомуми культура, патриотик хисләр һәм Россия, Татарстан Республикасы, районның тарихи кыйммәтләре нигезендә үзәк формалаштырырга мөмкинлек бирүче патриотик тәрбиянең бердәм системасын булдыру.

Яшь буында Ватанга мэхәббәт, граждaнлык бурычларын һәм конституцион бурычларын аңлау тәрбияләү.

Яшүсмерләр клублары, патриотик юнәлештәге кадет сыйныфлары булдыру.

Бала һәм яшүсмернең әхлакый, интеллектуаль һәм физик формалашуы өчен уңай шартлар тудыру.

Яшь буында патриотик һәм гражданлык тәрбиясе бирүдә район, авылларның гаиләләренә, ижтимагый оешмаларына адреслы ярдәм күрсәтү.

Толерантлыкны арттыру, жәмгыятьтә идеологик каршылык дәрәжәсен киметү.

Халыклар бердәмлеген һәм дуслыгын ныгыту.

Гражданның икътисад үсешендә кызыксынуларын тәмин итү, жәмгыятьтә социаль киеренкелекне киметү.

Гражданның Ватанны саклауга әзерлегенә карата дөньяви карашын тәрбияләү.

Программаны тормышка ашыруның соңгы нәтижәсе буларак районда патриотизм үсешендә уңай динамикасы, гражданның, бигрәк тә яшьләрнең социаль һәм хезмәт активлыгы, аларның жәмгыять һәм дәүләт эшчәнлегендә төп өлкәләрен үстерүгә керткән өлешен арттыру, гражданның аерым төркемнәрендә экстремистлык күренешләрен киметү, рухи яңарыш, социаль-икътисади һәм сәяси тотрыклылык һәм милли иминлекне ныгыту күздә тотыла.

"2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү" муниципаль программасына кушымта

**"2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү" муниципаль программасының чаралар исемлеге һәм Программа чаралары буенча финанслау**

№ п/п	Чаралар исемлеге	Үтәү (уздыру) сроклары	Башкаручылар	Чыгымнарны еллар буенча жирле бюджет акчалары хисабына финанслау (агымдагы финанслау), мең сум				
				2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
<b>Оештыру чаралары</b>								
1	Балык Бистәсе муниципаль районы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү буенча ведомствоара комиссия утырышы	Кварталга бер тапкыр	Балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү буенча ведомствоара комиссия (киләшү буенча)	-	-	-	-	-
2	Яшәү урыны буенча хәрби-патриотик, спорт юнәлешендәге яшүсмерләр клублары челтәрен булдыру, аларны үстерү	2021-2025 еллар	ЯССТБ МКУ, МБ	-	-	-	-	-
3	Яшь гражданны патриотик тәрбияләүдә катнашучы ижтимагый берләшмәләр турында мәгълүматлар базасын булдыру һәм системалы яңарту	2021-2025 еллар	ЯССТБ МКУ, МБ, район ветераннар Советы (киләшү буенча), ТР хәрби комиссариаты-	-	-	-	-	-

			ның Балык Бистәсе районы бүлеге (килешү буенча)					
4	Хәрби хезмәткә чакырылачак яшьләрне әзерләү программалары нигезендә районның гомуми белем бирү мәктәпләренен, Агротехник техникумның укуыту-методик һәм матди-техник базасын ныгыту	даими	МБ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (килешү буенча), «Балык Бистәсе агротехника техникумы» (килешү буенча)	-	-	-	-	-
5	Патриотик тәрбия буенча педагогларны әзерләү дәрәжәсен күтәрү (курслар, семинарлар, конференцияләр, мастер-класслар)	2021-2025 еллар	МБ	-	-	-	-	-
6	"Патриот" яшьләрне спорт-патриотик һәм армиягә кадәр әзерләү республика үзәге базасында белем бирү оешмаларында, берләшмәләрендә патриотик тәрбия оештыручылар өчен квалификация күтәрү курсларында катнашу	2021-2025 еллар	ЯССТБ МКУ , МБ	-	-	-	-	-
<b>Яшь гражданны патриотик тәрбияләү өлкәсендә эшчәнлекне камилләштерү</b>								
7	Балаларга һәм яшьләргә әхлакый һәм патриотик тәрбия бирү буенча семинарлар оештыру һәм үткәрү	ел саен	МБ, ЯССТБ МКУ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (килешү буенча)	-	-	-	-	-
8	Геройлар, Бөек Ватан сугышы, тыл хезмәтчәннәре турында китаплар буенча уку	ел саен	МБ, ЯССТБ , ТР хәрби	-	-	-	-	-

	конференцияләре үткәрү.ү. Рефератлар һәм ижади эзләнү-тикшеренү эшләре әзерләү		комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча)					
9	Хәбәрсез югалган һәм һәлак булган кешеләр турында мәгълүматлар банкын тулыландыру һәм "Хәтер " китабы нәшрияты белән даими элементә урнаштыру	ел саен	МБ, ЯССТБ МКУ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча), район ветераннар Советы (киләшү буенча)	-	-	-	-	-
10	Тарихи-туган якны өйрәнү музейларында, мәгариф музейларында экскурсияләр үткәрү һәм катнашу	ел саен	МБ, СМӨБ	-	-	-	-	-
11	“Тормыш иминлеге нигезләре” курсы буенча «Татарстан Республикасы ел укытучысы ” республика конкурсында катнашу	ежегодно	МБ	1,0	1,0	1,0	1,0	2,0
12	Яшьләргә хәрби белгечлекләр буенча укытуны оештыру	ел саен	ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча), ХМҮ (киләшү буенча)	-	-	-	-	-
Балалар һәм яшьләр арасында патриотик тәрбия бирү һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча чаралар, спорт чаралары								
13	Көз һәм яз айларында хәрби хезмәткә чакырылучыларның республика	ел саен	ЯССТБ МКУ, МБ, ТР хәрби	25,0	25,0	25,0	25,0	30,0

	спартакиадасын уздыруда катнашу		комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (килешү буенча)					
14	"Жиңүгә тиглешү" республика ярышларында катнашу	ел саен	ЯССТБ МКУ , МБ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (килешү буенча)	20,0	22,0	23,0	24,0	30,0
15	"Мин-Россия гражданыны " паспортлар тапшыру буенча яшъләр патриотик акциясе	ел саен	ЯССТБ МКУ, МБ, ЗАГС бүлеге, РФ ЭЭМ бүлеге (килешү буенча)	12,0	12,0	12,0	12,0	15,0
16	Балык Бистәсе муниципаль районы хәрби хезмәткә алынучылар арасында хәрби-гамәли спорт төрләре буенча район, зона ярышларында катнашу һәм уздыру	апрель, октябрь 2021-2025 еллар	ЯССТБ МКУ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (килешү буенча)	24,0	24,0	24,0	24,0	30,0
17	Хәрби-патриотик тәрбия буенча ярышлар	февраль-март 2021-2025 еллар	ЯССТБ МКУ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (килешү буенча)	15,0	15,0	15,0	15,0	20,0
18	Хәрби хезмәткә чакырылучылар көнен үткәрү	апрель, октябрь 2021-2025	ЯССТБ МК , ТР хәрби комиссариаты-	50,0	55,0	55,0	60,0	65,0

		еллар	ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча)					
19	Спортның техник төрләрен үстерү (картинг, хәрби-гамәли төрләре)	2021-2025 еллар	ЯССТБ МКУ , МБ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча), РОСТО (ДОСААФ) (киләшү буенча)	30,0	30,0	30,0	30,0	40,0
20	Жиңү көнен бәйрәм итүгә багышланган чаралар үткәру	май 2021-2025 еллар	ИК МР, МБ , ЯССТБ МКУ , СМӨБ, МБУ «Форпост», программа чараларын башка башкаручылар (киләшү буенча)	-	-	-	-	-
21	Хәрби-патриотик юнәлешкә багышланган мәктәп басмалары, балалар рәсемнәре, иншалары конкурслары үткәру	2021-2025 еллар	МБ	10,0	10,0	10,0	10,0	15,0
22	Проведение уроков мужества, организация встреч ветеранов Великой Отечественной войны, локальных войн, ветеранов тыла в учебных заведениях района, посвященных дням воинской славы (Победным дням) России район уку йортларында хәрби дан көннәренә багышланган (Жиңү көннәренә) батырлык дәресләре үткәру, Бөек Ватан сугышы, локаль сугыш, тыл ветераннары белән	ел саен	ЯССТБ МКУ , МБ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча)	18,0	18,0	18,0	18,0	20,0

	очрашулар оештыру.							
23	Хәрби дан һәйкәлләрен һәм мемориалларын карап тору	ел саен	МБ, СМӨБ , ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча), район ветераннар Советы (киләшү буенча), жирлекләр БК (киләшү буенча)	-	-	-	-	-
24	Республиканың иң яхшы музейларын Бөтенроссия конкурсына тәкъдим итү өчен иң яхшы музей, хәрби дан почмагы республика конкурсында катнашу һәм үткәрү	ел саен	МБ, «Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музей»	-	-	-	-	-
25	"Ажаган " хәрби-патриотик уенын үткәрү	ел саен	ЯССТБ МКУ , СМӨБ, МБ , ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча)	-	-	-	-	-
26	"Жинү " республика хәрби-спорт уенында катнашу		ЯССТБ МКУ , МБ	-	-	-	-	-
27	Балалар һәм яшьләр өчен «Алга, яшь армиячеләр!" спорт-патриотик уенында катнашу	март-апрель 2021-2025 еллар	ЯССТБ МКУ, МБ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү	7,0	7,5	8,0	8,5	10,0



			буенча)					
28	Россия һәм Татарстанның дәүләт символикасын иң яхшы белүгә укучыларның ел саен үткәрелә торган республика конкурсында катнашу	ноябрь-декабрь 2021-2025 еллар	МБ , ЯССТБ	-	-	-	-	-
29	Хәрби-патриотик жырлар район смотр-конкурсы. “Без Данлы Жинүне хәтерлибез” әдәби-музыкаль композициясе	ел саен	СМӨБ , МБ	20,0	21,0	22,0	24,0	25,0
30	Патриотик тәрбия буенча китап күргәзмәләрен, тематик жыентыкларны, уку конференцияләрен оештыру, социаль роликлар чыгару	ел саен	МБ, СМӨБ, «Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музейе»	5,0	5,5	6,0	6,0	8,0
31	"Созвездие-Йолдызлык», «Ватаным" республика конкурсларында катнашу	ел саен	ЯССТБ МКУ , СМӨБ , МБ	300,0	310,0	320,0	330,0	350,0
32	Патриотик эчтәлектәге кино-һәм видеофильмнар күрсәтү	ел саен	МБУ «Киноучреждение»	-	-	-	-	-
33	Бөек Ватан сугышы ветераннарына һәм инвалидларына ярдәм итү өчен волонтер отрядларының һәм инициатив төркемнәрнең шефлык эшен оештыру	2021-2025 еллар	МБ	-	-	-	-	-
34	Армиягә чакырылуга кадәрге яшьләргә медицина тикшерүләрен уздыру	1 квартал 2021-2025 еллар	ТР хәрби комиссариатының Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча), “Балык Бистәсе ҮРБ” (киләшү буенча)	-	-	-	-	-
35	Якташларыбызның хәрби һәм хезмәт батырлыклары турында материалларны өйрәнү һәм жыю эшен оештыру	ел саен	СМӨБ , МБ, «Балык Бистәсе туган якны	-	-	10,0	-	-

			өйрәнү музейе»					
36	10 сыйныф укучылары белән биш көнлек уку жыеннары үткәрү	ел саен	МБ, ТР хәрби комиссариаты-ның Балык Бистәсе районы бүлеге (киләшү буенча)	-	-	-	-	-
37	Бөек Ватан сугышы ветераннары, афганчылар белән очрашулар оештыру	ел саен	МБ, ЯССТБ МКУ	-	-	-	-	-
38	"Форпост" жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формированиеләре район һәм республика конкурсларында катнашу һәм үткәрү	ел саен	ЯССТБ МКУ , МБУ «Форпост»	-	-	-	-	-
Патриотик тәрбия мәсьәләләре буенча гражданның ижтимагый фикерен формалаштыру								
39	Уку йортларында, предприятиеләрдә, жәмәгать урыннарында патриотик юнәлештәге күрсәтмә агитация стендлары урнаштыру	ел саен	ЯССТБ МКУ , СМӨБ , МБ	-	-	-	-	-
40	Район газетасы битләрендә балаларга һәм яшьләргә патриотик һәм әхлакый тәрбия бирү буенча рубрика булдыру	даими	“Авил офыклары” газетасы редакциясе (киләшү буенча)	-	-	-	-	-
Барлыгы:				537,0	556,0	579,0	587,5	660,0
Программа буенча барлыгы:								
<b>2919,5</b>								

\*Кулланылган кыскартулар исемлеге:

МР БК - Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты;

ЯССТБ МКУ- “Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге” муниципаль казна учреждениесе;

МБ - “Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге” муниципаль казна учреждениесе;

СМӨБ - “Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының социаль- мәдәни өлкә бүлеге” муниципаль казна учреждениесе;

“Балык Бистәсе ҮРБ” - “Балык Бистәсе үзәк район больницасы” дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе;

“БЯСМ” МБУ- Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Балалар һәм яшүсмерләр спорт мәктәбе” муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе;

БСББҮ- "Балык Бистәсе муниципаль районы балалар сәламәтләндерү, белем бирү (профиль) үзәге" муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе;

"Дельфин" СОК "МБУ-Балык Бистәсе муниципаль районы «Дельфин «спорт-сәламәтләндерү комплексы" муниципаль бюджет учреждениесе;

ФОРПОСТ – Балык Бистәсе муниципаль районының “ФОРПОСТ” жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр (мәктәпләр) берләшмәләре үзәге” муниципаль бюджет учреждениесе;

ЖБ- жирле бюджет;

“Авыл офыклары” газетасы редакциясе- “Татмедиа” АЖ филиалы “Авыл офыклары” (“Сельские горизонты”) Балык Бистәсе муниципаль районы газетасы;

Жирлекләр БК- Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы составына керә торган авыл жирлеге башкарма комитетлары;

РФ ЭЭМ бүлеге - Россия Эчке эшләр министрлыгының Балык Бистәсе районы буенча бүлеге;

«Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музеи» МБУ-Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музеи» муниципаль бюджет учреждениесе;

«Киноучреждение» МБУ – муниципальное бюджетное учреждение «Киноучреждение Рыбно-Слободского муниципального района РТ»;

«Балык Бистәсе агротехника техникумы» ДАҺБУ - “Балык Бистәсе агротехника техникумы” дәүләт автоном һөнәри белем бирү учреждениесе;

ХМУ – “Балык Бистәсе районы халык мәшгульлеге үзәге” дәүләт казна учреждениесе;